

บริษัท พีพีไพร์ม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบการเงิน

วันที่ 31 ธันวาคม 2562

และรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ ผู้ถือหุ้นของบริษัท พีพี โพร้ม จำกัด (มหาชน)

ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของ บริษัท พีพี โพร้ม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงินรวมและงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม และงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและงบกระแสเงินสดเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบซึ่งอาจเกิดขึ้น ตามที่กล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการข้างต้นนี้ แสดงฐานะการเงินรวมและฐานะการเงินเฉพาะกิจการ ของบริษัท พีพี โพร้ม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และผลการดำเนินงานรวมและผลการดำเนินงานเฉพาะกิจการ และกระแสเงินสดรวมและกระแสเงินสดเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควร ในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ตามที่ได้กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 11 เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2561 บริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ได้ทำข้อตกลงเบื้องต้น (Memorandum of Understanding, MOU) กับผู้ซื้อรายที่หนึ่ง ในการขายโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพที่ประเทศญี่ปุ่นจำนวน 15 โรง ในราคาโรงละ 320 ล้านบาท มูลค่ารวมทั้งสิ้น 4,800 ล้านบาท โดยบริษัทย่อยได้รับชำระเงินมัดจำจำนวน 200 ล้านบาท และส่วนที่เหลืออีกจำนวน 4,600 ล้านบาท ผู้ซื้อจะจ่ายชำระภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2562

เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2562 ผู้ซื้อรายที่หนึ่ง ได้โอนสิทธิ์ และภาระผูกพันตามข้อตกลงเบื้องต้น (Memorandum of Understanding, MOU) ไปยังผู้ซื้อรายที่สอง (มีกรรมกรร่วมกันกับบริษัทย่อยผู้ขายทรัพย์สิน) และขยายเวลาเป็นวันที่ 30 มิถุนายน 2562

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562 บริษัทย่อยดังกล่าว และผู้ซื้อรายที่สอง ได้ทำสัญญา โดยมีข้อตกลงว่าผู้ซื้อรายที่สอง จะจ่ายเงินมัดจำงวดที่ 2 จำนวน 400 ล้านบาท และโอนหุ้น 25% ของบริษัทผู้ซื้อรายที่สอง ให้กับบริษัทย่อยภายในวันที่ 15 มีนาคม 2562 และบริษัทย่อย จะโอนกรรมสิทธิ์ในโรงไฟฟ้าจำนวน 4 โรง (ส่วนหนึ่งใน 15 โรงข้างต้น) ให้แก่ ผู้ซื้อรายที่สอง ภายใน 15 วันนับแต่ได้รับชำระเงิน

เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562 บริษัทย่อยดังกล่าว ได้ทำสัญญาขายทรัพย์สิน โครงการไฟฟ้าจำนวน 4 โรง (ส่วนหนึ่งใน 15 โรงข้างต้น) กับ ผู้ซื้อรายที่สองในราคา 800 ล้านบาท โดยจะจ่ายชำระเงินจำนวน 400 ล้านบาท ภายใน 2 สัปดาห์หลังจากทำสัญญานี้ และอีก 400 ล้านบาท ภายใน 1 ปี หลังจากทำสัญญานี้ และทำบันทึกข้อตกลงเพิ่มเติมการทำสัญญาขายทรัพย์สิน โครงการไฟฟ้าจำนวน 4 โรง โดยผู้ซื้อรายที่สองสามารถยกเลิกสัญญาหากทางคณะกรรมการบริษัทฯ ไม่อนุมัติสัญญาขายทรัพย์สิน โครงการไฟฟ้า 4 โรง อย่างไรก็ดี จนถึงปัจจุบันสัญญาดังกล่าวยังไม่ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท

เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2562 บริษัทย่อยดังกล่าวได้รับเงินจำนวน 400 ล้านบาทจากผู้ซื้อรายที่สอง

ทั้งนี้บริษัทย่อยดังกล่าวได้รับเงินมัดจำรวมทั้งสิ้นจำนวน 600 ล้านบาท (ประมาณ 165.56 ล้านบาท) แสดงไว้เป็นเงินมัดจำภายใต้หนี้สินหมุนเวียนอื่น

เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2562 บริษัทย่อยดังกล่าวได้รับเอกสารจากผู้ซื้อรายที่สอง ให้บริษัทย่อยจ่ายเงินจำนวน 16.96 ล้านบาท (ประมาณ 4.75 ล้านบาท) ไปยังบริษัทอื่นสองแห่ง ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของผู้ซื้อรายที่สอง ซึ่งบริษัทได้ชำระเงินดังกล่าวแล้วทั้งจำนวน โดยแสดงไว้ภายใต้บัญชี สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

ทั้งนี้ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 22/2562 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2562 มีมติให้จัดส่งหนังสือแจ้งให้ผู้ซื้อรายที่สอง ชำระเงินส่วนที่เหลืออีกจำนวน 4,200 ล้านบาท ให้แก่บริษัทภายในวันที่ 31 มกราคม 2563 หากผู้ซื้อรายที่สองเพิกเฉยไม่ชำระเงินส่วนที่เหลือ บริษัทจะใช้สิทธิยกเลิกสัญญาและยึดเงินมัดจำทั้งจำนวน 600 ล้านบาท พร้อมทั้งให้รีบเร่งหาผู้สนใจลงทุนรายอื่นต่อไป รวมทั้งเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และรับทราบการทำสัญญาโดยพลการของบริษัทย่อยที่ประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้ที่ปรึกษากฎหมายญี่ปุ่นให้ความเห็นต่อบริษัทว่า ตามกฎหมายญี่ปุ่นกรณีนี้ถือเป็นเรื่อง True Intention คือเรื่องเจตนาที่แท้จริงในการทำสัญญา หากขัดกับเจตนาของผู้ลงนาม สัญญานี้จะเป็นโมฆะ ซึ่งถ้าพิสูจน์ได้ว่าอศิศกรรมการท่านที่ 2 ไม่ได้ลงนามในสัญญานี้แต่เป็นอศิศกรรมการท่านที่ 1 ลงนามแทน สัญญานี้ก็จะไม่ผูกพันบริษัทย่อย เช่นกัน

เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 บริษัทได้จัดส่งหนังสือติดตามให้ผู้ซื้อรายที่สอง ชำระเงินส่วนที่เหลือ โดยบริษัทยืนยันที่จะขายโรงไฟฟ้าในราคาโรงละ 320 ล้านบาท ไม่ยอมรับสัญญาที่ทางผู้ซื้อรายที่สองได้จัดทำขึ้นมาในภายหลังที่จะซื้อโรงไฟฟ้า 4 โรง ในราคาโรงละ 200 ล้านบาท และขอให้ทางผู้ซื้อรายที่สอง ชำระเงินที่เหลือตาม ข้อตกลงเบื้องต้น (Memorandum of Understanding, MOU) ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2561 จำนวน 4,200 ล้านบาท ภายในวันที่ 31 มกราคม 2563 มิฉะนั้นบริษัทจะยกเลิกสัญญาและยึดเงินมัดจำต่อไป

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2563 มีมติรับทราบความคืบหน้าการขายโรงไฟฟ้าจำนวน 15 โครงการ ปัจจุบัน ผู้ซื้อรายที่สองยังไม่ได้ชำระเงินส่วนที่เหลือให้กับบริษัท ดังนั้นฝ่ายบริหารจะดำเนินการยึดเงินมัดจำจำนวน 600 ล้านบาท โดยจะดำเนินการปรึกษากับที่ปรึกษากฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2563 ข้าพเจ้าได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชีของบริษัทย่อยดังกล่าว โดยผู้สอบบัญชีไม่แสดงความเห็นต่องบการเงินของบริษัทย่อยดังกล่าว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 เนื่องจากไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีให้เป็นที่พอใจเกี่ยวกับผลผูกพันของสัญญาขายโรงไฟฟ้าฉบับลงวันที่ 5 เมษายน 2562 เนื่องจากผลผูกพันจากการทำสัญญาขายโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพ ที่ประเทศญี่ปุ่นของบริษัทย่อย มีความไม่แน่นอนและยังไม่เป็นที่สิ้นสุดตามที่กล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้สอบบัญชีบริษัทย่อย ที่ประเทศญี่ปุ่นไม่สามารถหาหลักฐานที่เพียงพอที่จะ ให้ข้อสรุปในเรื่องดังกล่าวได้ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับผลผูกพันของสัญญาต่างๆ ข้างต้น ดังนั้น ข้าพเจ้าไม่สามารถสรุปได้ว่ามีรายการปรับปรุงใด ที่จำเป็นต้องปรับปรุงอันเนื่องมาจากผลผูกพันของสัญญาต่างๆ ดังกล่าว ที่อาจจะมีผลกระทบต่องบการเงิน ซึ่งถือเป็นการถูกจำกัดขอบเขตโดยสถานการณ์

ความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่อง

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 1.2 ซึ่งระบุว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินหมุนเวียนสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นจำนวน 1,257.20 ล้านบาท (เฉพาะบริษัท 1,555.37 ล้านบาท) และกลุ่มบริษัทมีผลการดำเนินงานขาดทุนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน เท่ากับ 5.27 ซึ่งยังเกินกว่าตามที่ระบุไว้ในสัญญากู้ยืมเงินและหุ้นกู้ ทั้งนี้กลุ่มบริษัทจะต้องขอยกเว้นเงื่อนไขตามสัญญาดังกล่าวกับเจ้าหนี้ทุกครั้ง หากเจ้าหนี้ไม่อนุมัติ กลุ่มบริษัทจะมีภาระในการจัดหาเงินเพื่อชำระหนี้ตามเงื่อนไขของสัญญาดังกล่าว เหตุการณ์หรือสถานการณ์ดังกล่าวตลอดจนเรื่องที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุข้อ 1.2 แสดงให้เห็นว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้ ความเห็นของข้าพเจ้าไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากเรื่องนี้

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมสำหรับงวดปัจจุบันตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้า เรื่องเหล่านี้ได้ถูกระบุในบริบทของการตรวจสอบงบการเงิน โดยและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแตกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้ นอกจากนี้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่กล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข และวรรคความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง ข้าพเจ้าได้กำหนดเรื่องที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเพื่อสื่อสารในรายงานของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตอบสนองต่อเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ
<p>การปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาเงินกู้/หุ้นกู้</p> <p>ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินและหุ้นกู้เป็นจำนวนเงินรวม 1,248 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63 ของหนี้สินรวม (งบการเงินเฉพาะกิจการ 1,248 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 64 ของหนี้สินรวม) ซึ่งเป็นบัญชีที่มีสาระสำคัญ ภายใต้สัญญาเงินกู้/หุ้นกู้ กลุ่มบริษัทต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินบางประการ ตามรายละเอียดที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 26 หากกลุ่มบริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อการเรียกคืนเงินกู้/หุ้นกู้จากผู้ให้กู้ รวมถึงการจัดประเภทจากหนี้สินไม่หมุนเวียนเป็นหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อดำเนินงานต่อเนื่องของกลุ่มบริษัทได้</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none">- ข้าพเจ้าได้อ่านสัญญาเงินกู้/หุ้นกู้ และทำความเข้าใจและประเมินกระบวนการในการตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ตามที่ระบุในสัญญาเงินกู้/หุ้นกู้ของฝ่ายบริหาร- ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ตามที่ระบุในสัญญาเงินกู้/หุ้นกู้ ทั้งส่วนที่เป็นข้อกำหนดทั่วไปและข้อกำหนดทางการเงินซึ่งรวมถึงการทดสอบการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาเงินกู้/หุ้นกู้- ข้าพเจ้ายังได้พิจารณาการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินของเงื่อนไขต่างๆ ตามที่ระบุในสัญญาเงินกู้/หุ้นกู้

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตอบสนองต่อเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ
<p>การด้อยค่า โครงการโรงไฟฟ้าในประเทศญี่ปุ่น ค่าความนิยม และเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</p> <p>ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีการลงทุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพ มูลค่าตามบัญชีประมาณ 564.84 ล้านบาท สุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่าจำนวน 385.97 ล้านบาท (หมายเหตุ 11)</p> <p>กลุ่มบริษัทมีค่าความนิยมจากการรวมกิจการจำนวน 6.42 ล้านบาท สุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่าจำนวน 274.15 ล้านบาท (หมายเหตุ 22)</p> <p>นอกจากนี้ บริษัทฯมีเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันจำนวน 63.23 ล้านบาท สุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่าจำนวน 89.78 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะกิจการ จำนวน 347.03 ล้านบาท สุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่าจำนวน 317.57 ล้านบาท) เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ดังกล่าวใช้ในการลงทุนโครงการโรงไฟฟ้าในประเทศญี่ปุ่น (หมายเหตุ 6.2)</p> <p>รายการต่างๆ ดังกล่าวเป็นจำนวนเงินที่มีสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ</p> <p>ข้าพเจ้าให้ความสำคัญเรื่องการพิจารณาการด้อยค่าของค่าความนิยม โครงการโรงไฟฟ้าในประเทศญี่ปุ่น และเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เนื่องจากการประเมินการด้อยค่าจากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนถือเป็นประมาณการทางบัญชีที่สำคัญที่ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการระบุหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากกลุ่มสินทรัพย์นั้น ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับมูลค่าของค่าเผื่อการด้อยค่าของค่าความนิยมและโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพ รวมถึงเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้าพเจ้าได้ประเมินการกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและแบบจำลองทางการเงินที่ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเลือกใช้โดยการทำความเข้าใจกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหารว่าสอดคล้องตามลักษณะการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์หรือไม่ - ข้าพเจ้าได้ทำการทดสอบข้อสมมติที่สำคัญที่ใช้ในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากโครงการโรงไฟฟ้าทั้งหมดที่จัดทำโดยฝ่ายบริหารของบริษัทฯ โดยการเปรียบเทียบข้อสมมติดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลต่างๆ - รวมถึงเปรียบเทียบประมาณการกระแสเงินสดกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง เพื่อประเมินการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตดังกล่าว - และพิจารณาอัตราคิดลดที่ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเลือกใช้โดยวิเคราะห์ต้นทุนทางการเงินถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของอุตสาหกรรม ตลอดจนทดสอบการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากโครงการดังกล่าว - นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้สอบถามการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน การด้อยค่าของค่าความนิยม กลุ่มทรัพย์สินโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพและเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตอบสนองต่อเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ
<p>ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ</p> <p>ความเพียงพอของจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการกำหนดจำนวนที่คาดว่าจะได้รับคืนของลูกค้านี้การคำนวณซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่ไม่แน่นอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ เช่น สถานะปัจจุบันของลูกค้านี้ ประวัติการชำระหนี้ สภาพคล่อง การคาดการณ์เกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้านี้ ประกอบกับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีลูกหนี้การค้า จำนวน 285 ล้านบาท และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 97 ล้านบาท (สุทธิคิดเป็นร้อยละ 12 ของสินทรัพย์รวม) ของกลุ่มบริษัท</p> <p>ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเพียงพอของค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกค้านี้การคำนวณนโยบายการบัญชี และรายละเอียดของลูกค้านี้การค้าและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญแสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4 และ 9 ตามลำดับ</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการบันทึกการขาย การทำสัญญาฯ การติดตามหนี้ การรับชำระหนี้ และเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาสาระ • ตรวจสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - สุ่มเลือกตัวอย่างรายการในการขอคำยืนยันยอดจากลูกหนี้การค้าที่ตรวจสอบ ณ วันสิ้นปี - ตรวจสอบรายงานวิเคราะห์อายุหนี้ของลูกค้านี้ที่ค้างชำระแต่ละรายว่ามีการจัดประเภทแต่ละช่วงอายุหนี้คงค้างอย่างเหมาะสมถูกต้องหรือไม่ และการคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ - ตรวจสอบการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน - สอบทานฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของลูกค้ารายใหญ่ที่ค้างชำระเป็นเวลานาน (Credit review) จากแฟ้มลูกหนี้ ข้อมูลทางการเงินล่าสุด และข้อมูลอื่นที่จำเป็น เพื่อพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้านี้ - สอบทานความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 11 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2562 ผู้ซื้อรายที่หนึ่ง ได้โอนสิทธิ์และภาระผูกพันตามข้อตกลงเบื้องต้น (Memorandum of Understanding, MOU) ในการขายโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้พิภพที่ประเทศญี่ปุ่นจำนวน 15 โรง ให้กับผู้ซื้อรายที่สอง (มีกรรมกร่วมกันกับบริษัทย่อยผู้ขายทรัพย์สิน) และขยายเวลาเป็นวันที่ 30 มิถุนายน 2562

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4.21 ซึ่งได้อธิบายถึงผลกระทบต่อกิจการจากการนำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 เกี่ยวกับการเปลี่ยนนโยบายการบันทึกมูลค่าของที่ดินจากราคาทุนเป็นราคาที่เป็นธรรม ทั้งนี้ การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขของข้าพเจ้าต่องบการเงินมิได้เป็นการเปลี่ยนแปลงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ข้าพเจ้าคาดว่าข้าพเจ้าจะได้รับรายงานประจำปีภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตรวจสอบงบการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปี หากข้าพเจ้าสรุปได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลดำเนินการแก้ไขข้อมูลที่แสดงขัดต่อข้อเท็จจริง

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวม

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมเหล่านี้ โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวม ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวม

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วยความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล คือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี จะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาดเนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิดการปลอมแปลงเอกสารหลักฐานการตั้งใจละเว้นการแสดงผลการแสดงผลการแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้น โดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้องหรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไปข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอโครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทางการควบคุมดูแลและการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องที่ได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวหรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้คือนายเจษฎา หังสพฤกษ์

(นายเจษฎา หังสพฤกษ์)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 3759

บริษัท กรินทร์ ออดิท จำกัด

กรุงเทพมหานคร

วันที่ 30 มีนาคม 2563